

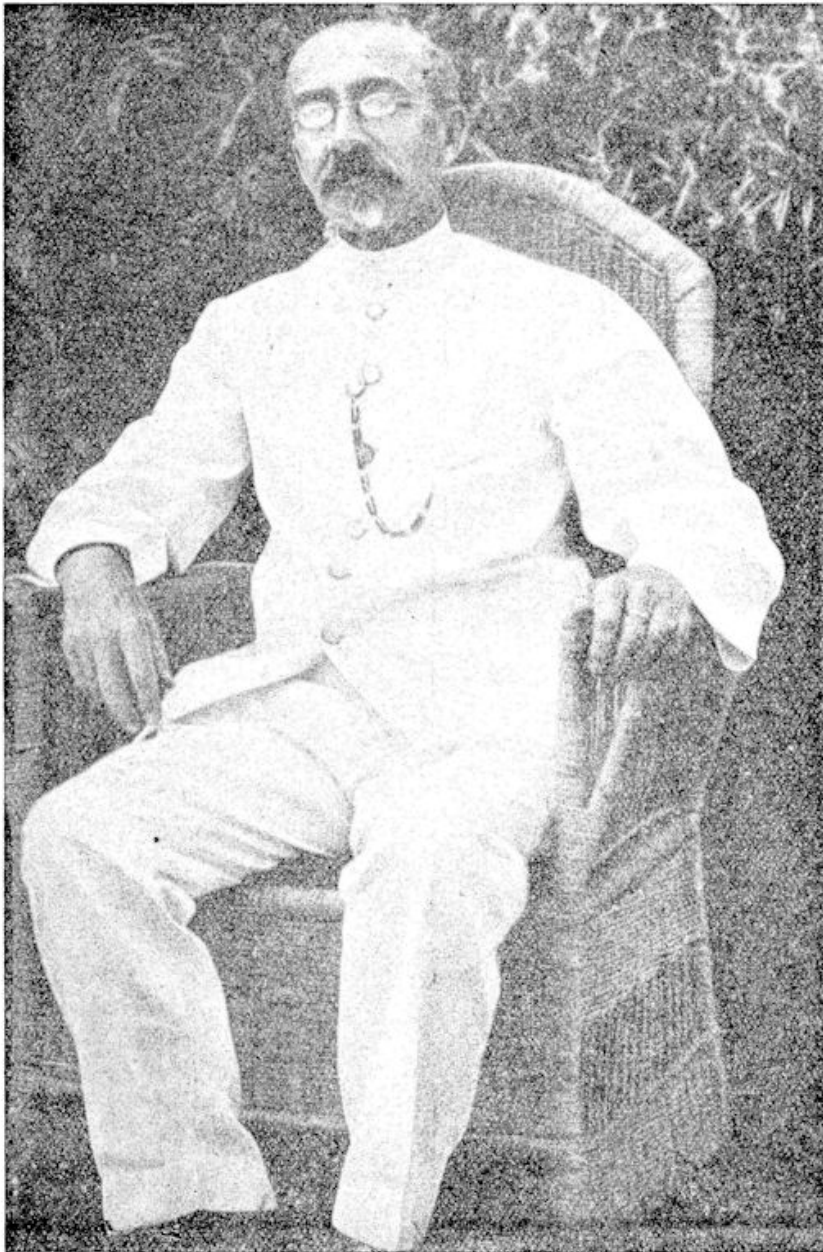
EEN GROOT MAN IN HET KONINKRIJK GODS

NAAR AANLEIDING VAN H. KRAEMER'S BOEK OVER DR. N. ADRIANI (AMSTERDAM 19

DOOR P. H. MULLER

DE maatstaf, welke de niet-geloo-
vige aanlegt bij de bepaling, of
iemand een „groot” man kan
genoemd worden, is een totaal

andere dan de maatstaf, aangelegd
den Christen. Beiden gaan uit van
verschillende overwegingen en besch-
wen ook verschillende dingen als „groc

Dr. Adriani te Terapi — November 1924

Er zijn natuurlijk
parallellen — te vinc
daar, waar alth
naar het uiterlijk
oordeelen de Ch
ten en de ni
Christen het v
maakt met elk
eens zijn — d
reeds als men
die parallellen di
tast, blijkt het r
dan eens, dat er
gelijkheid van
deel maar we
sprake blijven

Men mag niet
gen, zoals c
oppervlakkige
loovigen dikwijls
daan wordt, dat
wereld” iemand
leen en uitsluit
beoordeelt, naar
succes in zaken, i
de beroemdheid
het volk, kor
iemand's grootl
zou afmeten i
zijn geld of
populariteit. „
wereld” is een al
vage grootheid er
gelden in onzen
gelukkig ook
andere waardeme
dan een volle be

Hoe dit zij,
is en er blijft
princiepelijk versc
tusschen beide gro
pen in de beoorde
ling van een „groc

man. Immers, als „men” Albert Schweitzer groot acht is dat, omdat men hem ziet als een geniaal mensch, als een onbaatzuchtige, die een hooge wetenschappelijke plaats in Europa gering acht voor de vele moeiten, welke hem wachtten aan de oevers van een rivier bij den zoom van een oerwoud in Afrika.

„Men” ziet tegen Schweitzer op omdat een zoo geniaal mensch, gevierd als organist, filosoof en theoloog een taak heeft gezien en nu van het volbrengen daarvan niet is terug te houden door welke egocentrische overweging ook.

Maar wanneer Christenen

Schweitzer of Soendar Singh of Adriani zien als een „groot” bezoelen zij méér. Ook bij ons is er waardeering — en niet geringe — voor de zelfverloochening van den Duitschen geleerde, den Indiër en den Nederlandschen talenkennner, doch zullen wij voluit waardeeren kunnen, past, naar onzen maatstaf het praedicaat „groot” bij hun gestalte, dan zal bij de getoonde zelfverloochening nog iets anders aanwezig moeten zijn. Dan zal de drang tot die zelfverloochening gewekt

moeten zijn door de liefde tot Christus, welke de stuwkracht was tot het verlaten van een prettige positie, een aangenaam huis, een gemakkelijk leven. Dan zal primair geweest moeten zijn de wil, met al de gaven, welke men bezit God te dienen.

Wanneer wij daarom in deze bladzijden spreken willen van een groot man, dan moet daarachter gevoegd worden: „in het Koninkrijk Gods”.

Dr. Adriani tijdens een Conferentie op „Ruimzicht” — Doetinchem 1915

Iemand kan zeer veel voor zijn volk, voor zijn geslacht, zijn tijd beteekend hebben, kan terecht gezien worden als een buitengewone figuur — het is toch mogelijk, ja het kwam meermalen voor, dat dezulken tegelijkertijd en desondanks niet gekend waren in Gods Koninkrijk, ja, aan dat onzichtbare doch eeuwige Rijk groote schade hadden toegebracht.

Ds. N. Adriani heeft tot degenen behoord, die voor zoover dat door menschen beoordeeld worden kan, gerekend mogen worden tot de grooten in Gods Koninkrijk.

Natuurlijk had ook hij, als ieder, zijn gebreken en wij gevoelen allermint behoefte, dezen grooten Zendingsman te teekenen als een volmaakt mensch, maar zijn grootheid bestaat niet in de afwezigheid van fouten, doch in de wijze, waarop hij zijn gaven en krachten in dienst stelde van zijn Heer.

Adriani was een zeer begaafd man. Maar hij is niet daarom waard, in eere gehouden te worden onder de talloze vrienden der Zending. Er zijn nog talrijke bekwame, knappe en energieke mannen en waarlijk niet vooral of voornamelijk in den kring der geloovigen! Iemand vereering waard te achten of te huldigen om het bezit van een grooter intellect en dieper inzicht dan de massa heeft is hun iets geven of iets toekennen, wat hun niet toekomt, daar niet hij het was, die zich zegende met een goed stel hersens. De eene mensch ontvangt van God andere gaven dan de ander en zoo wij hier over Dr. Adriani schrijven moesten omdat hij zoo verbazend knap was in allerlei Indische talen en dialecten, zouden wij onrecht doen aan zoo menig handwerksman, die een prachtig meubel maakt en — vergeten wordt hoewel hij toch niets *minder* deed dan Adriani, n.l. een goed gebruik maken van de talenten, door den Schepper hem medegegeven.

Nee, dat wij Dr. H. Kraemer's biografie van Adriani hier afzonderlijk bespreken geschiedt omdat de besproken ge-

leerde zijn kennis in dienst heeft gesteld van de uitbreiding van het koninkrijk Gods; omdat deze man in en met zijn leven één taak vervuld heeft en daarbuiten alles schade geacht heeft: de taak van het gereedmaken van den weg voor hen, die, na hem komende, aan armen het Evangelie zouden moeten verkondigen.

Wij zullen niet pogen, een kort resumé, een gecomprimeerde herhaling te geven van hetgeen Dr. Kraemer in zijn levensbeschrijving omtrent Adriani mededeelt. De schrijver geeft een biografie van den zendingstaalkenner, doch blijft daarbij niet staan bij den uiterlijken gang der levensgebeurtenissen. Duidelijk toont hij hoe het karakter van zijn beschrevene is geweest, daarmee ons voerend tot den *mensch*.

Nu, de kennismaking met Adriani is de moeite waard. Die hem bij zijn leven ontmoetten, die tot zijn vrienden, zijn bekenden, zijn leerlingen behoorden, achtten hem hoog om zijn nobele karaktereigenschappen. Laten we het aan Kraemer over, deze te schetsen, dan mogen wij toch den totaalindruk met één woord samenvatten en zeggen: Adriani was vooral een *bescheiden* mensch. De liefde en de eerbied, welke hij in zoo hooge mate verwierf dankte hij in de eerste plaats aan zijn roerende en spreekwoordelijke eenvoud. Indien iemand ernst maakte met den eisch van het Evangelie om „den ander” uitnemender te achten dan zichzelf, dan was het wel Adriani. Steeds was hij geneigd tot luisteren naar wat men hem kwam vertellen, altijd stond hij gereed hun, die zich wilden bekwamen tot den Zendingarbeid, met raad en voorlichting te helpen en onwillekeurig ging men bij Adriani vandaan met de overtuiging, dat, zoo ge maar meer tijd had, hij u dan nog veel meer zou geleerd hebben hoewel de geleerde het in zijn bescheidenheid toch had doen voorkomen, alsof *hij* het was, wien een gunst werd toegestaan, alsof *hij* de leerling was.

Adriani heeft een enormen arbeid verricht met een zwak lichaam. Daarbij

kwam, dat hetgeen hij voor de Zending deed — het bijeenbrengen van kennis omtrent talen en volken en het vertalen van den Bijbel — een uiterst moeizamen arbeid was, waartoe bijzonder veel begaafdheid, maar nog meer intuïtie werd geëischt. Het groote publiek wist en weet niet, wat het beteekent, taalgeleerde te zijn in dienst der Zending. Het wil, kort samengevat zeggen: op den achtergrond blijven, arbeid verrichten waarover „men” niet spreekt, waarmede geen roem is te behalen bij velen, doch tegelijk arbeid, die afmatender is dan men vermoeden kan.

„Men” zou Adriani dan ook wellicht nog lang niet „gevonden” hebben zoo hij niet behalve een geniaal taalgeleerde ook een uitstekend Zendeling ware geweest, hoewel dit laatste niet in den gewonen zin van het woord.

Men kan veilig zeggen, dat dóór en ná Adriani de zendeling, die naar Indië gaat, anders zich tot zijn daar wachtende taak verhoudt dan tevoren. Want — en we resumeeren nu maar weer heel kort — Adriani heeft degenen, die na hem kwamen geleerd, dat zij niet als meerderen doch als minderen van den inlander kwamen. Men ziet het aanstonds: dit is de wijsheid van iemand die zelf de mindere wist te zijn. Eérst de mindere, langzaam aan de gelijke en pas dáárna de meerdere worden van den Indiër, deze les heeft Adriani aan de zendingen geleerd.

Tot die les behoorde ook, dat men de volkeren, tot welken men ging met het Evangelie, deze Blijde Boodschap had te brengen in hun eigen taal. Adriani heeft er telkens op gewezen, hoe z.i. de prediking zijn moest. De Bijbelsche verhalen, de gelijkenissen etc. vertaalde hij niet naar den letter, maar naar den geest. Zóó, dat het gelek, alsof Jezus onder de Toradja's van midden-Celebes had geleefd in plaats van bij de Joden in Palestina. Het is zeer leerzaam, in Kraemer's monografie de voorbeelden na te lezen van dit transponeren van het Bijbelwoord.

Wat Adriani óók geleerd heeft is, dat de prediking van Jezus Christus daar in Indië in de eerste en voornaamste plaats zijn moet een *getuigen* van hetgeen Hij is. Het is van geen beteekenis, dus zag hij in, een groot aantal bekeerlingen te maken, door zooveel mogelijk Mohammedanen en heidenen te doen doopen.

Het boek tot de lezing waarvan deze afzonderlijke recensie opwekken wil, bestaat uit twee gedeelten. In het eene vertelt Dr. H. Kraemer de levensloop van Adriani, schetst hem vervolgens als zendeling en Bijbelvertaler en ziet hem daarna als den man van wetenschap en als mensch. Elk dezer hoofdstukken verhaalt op suggestieve wijze veel uit het leven van een man, die de zeldzame gave bezat, voor velen veel te zijn; tezamen geven zij den lezer een duidelijk beeld van iemand die voor talrijken een wegwijzer was naar God.

Het tweede deel benadert de figuur van Adriani door middel van zijn brieven. De dochter van den geleerde, Mej. A. E. Adriani, heeft uit de correspondentie van haar vader een groot aantal brieven zóó gerangschikt en verduidelijkt, dat het ons niet moeilijk valt, hem er grondig uit te leeren kennen.

Dat beteekent, dat wij dezen oprechten Christen ook gaan liefhebben omdat wij leeren inzien hoe groot hij was in dat onzichtbare Rijk Gods, waarvan wij hierboven spraken. Een edel mensch, een trouw en volhardend Christen leeren kennen is een wezenlijke bijdrage tot ons inzicht, is een aansporing tot trouw, een opwekking tot het zèlf geven van liefde. Als men deze boeiende biografie heeft gelezen kent men een man, die, welke ook zijn menschelijke gebreken en fouten mogen geweest zijn, onder ons een voorganger is geweest in den diepen zin van dit woord omdat hij ons leert, wat het beteekent lief te hebben met Christus' liefde en een zwaren arbeid te verrichten, gestuwd en gesterkt door Zijn kracht.